

Oborové strategie nezávislého tanečního a pohybového umění

Příloha č. 6

Výzkum potřeb tanečního oboru

 Vize tance

www.vizetance.org

 Vize tance

za finanční podpory

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

 MINISTERSTVO
KULTURY

Obsah

<i>Úvod</i>	<i>3</i>
<i>Teorie a výzkum tance</i>	<i>5</i>
Teorie tance	6
Taneční výzkum	8
Problematické jevy v oblasti teorie a výzkumu tance	13
<i>Vybrané publikační možnosti</i>	<i>15</i>
<i>Závěr</i>	<i>18</i>

Úvod

Nezávislou reflexi potřeb české taneční scény přineslo online dotazníkové šetření, které bylo dostupné od 1. 4. 2022 do 31. 5. 2022 na profesionálních webových stránkách <https://my.survio.com>. Dotazník byl spuštěn v období doznívající pandemie COVID 19 a krátce po vypuknutí agrese Ruska na Ukrajinu, tudíž v době nastupující ekonomické krize. Celkově se dotazníkové šetření skládalo ze 14 otázek. Většina z nich byla formou uzavřené ankety a dvě otázky měly otevřenou odpověď. Většina otázek měla přednastavené možnosti odpovědí, nicméně respondentům bylo umožněno doplňovat i odpovědi vlastní. Dotazník byl šířen metodou sněhové koule mezi členy Víze tance a byl zveřejněn na webu Víze tance a serveru culturenet.cz. Celkově dotazník odpovědělo 92 respondentů, z čehož bylo 74 žen a 18 mužů.

U jednotlivých částí a grafů jsou uvedeny počty respondentů (n =počet odpovědí), komentáře či vysvětlení. Z otevřených otázek jsou vyvozeny závěry a popřípadě některé z odpovědí jsou citovány.

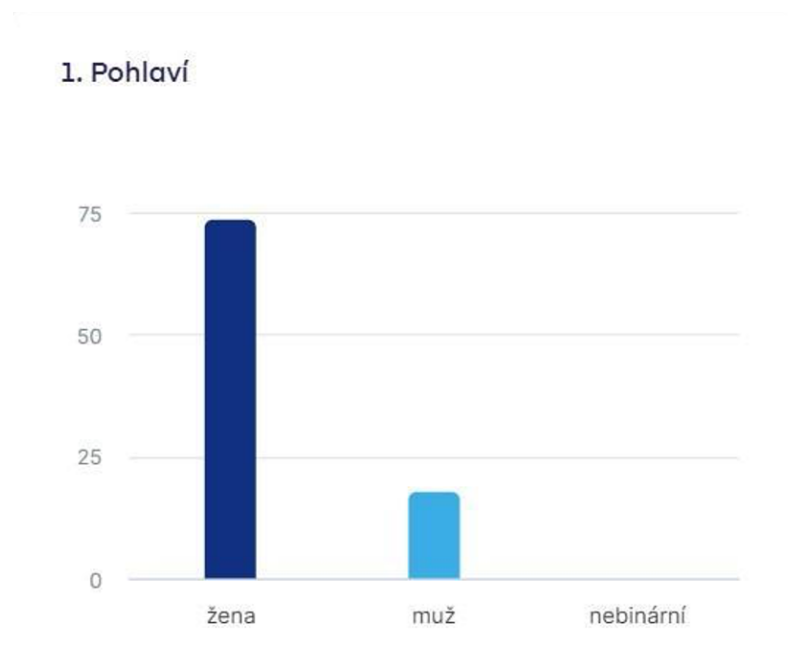
První část dotazníkového šetření se zaměřovala na demografickou strukturu respondentů, převážně na aspekty jako jsou pohlaví, věk, místo působení a ekonomické zázemí. Tyto odpovědi jsou důležité pro interpretaci dat. Druhá část dotazníkového šetření se zabývala tanečním oborem a jeho nedostatky a případným potenciálem rozvoje tance a pohybového umění. Třetí část ankety se zaměřovala na budoucí rozvoj tance vycházející z osobních zkušeností respondentů. Výstupy výzkumu byly využity pro tvorbu Oborové strategie nezávislého tance a pohybového umění s důrazem na návrhovou část.

Výzkumné otázky

I. Charakteristika respondentek a respondentů

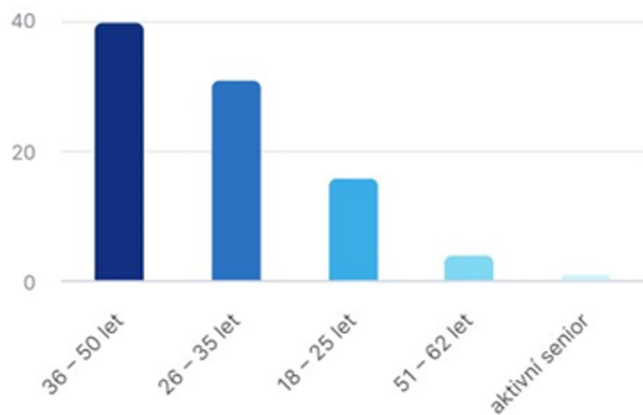
Otázka č: 1, n=92, absolutní hodnoty

Otázka: Pohlaví?

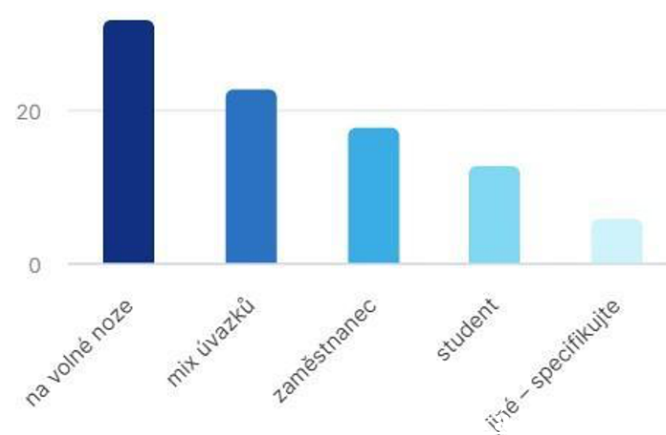
Otázka č: 2, n=92, absolutní hodnoty
Otázka: Věk?

2. Věk

Otázka č: 3, n=92, absolutní hodnoty
Otázka: Status?

3. Status

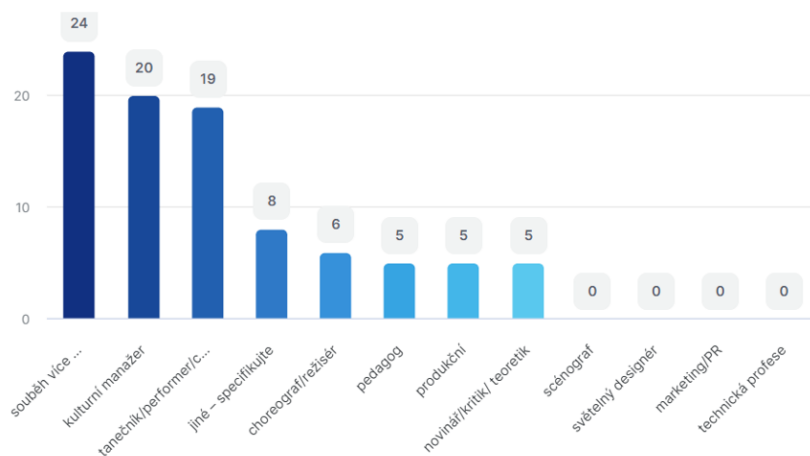

Komentář k otázkám č. 1. a 2:

Do dotazníkového šetření Vize tance se z demografického hlediska převážně zapojily ženy ve věku 36-50 let (37 %) a následovně ženy ve věku 26-35 let (25 %). Nejvyšší podíl odpovědí od mužů byl ve věkové kategorii 26-35 let (8,6 %).

Otázka č: 4, n=92, absolutní hodnoty
Otázka: Role v oboru? (hlavní zaměření)

4. Role v oboru (hlavní zaměření)

Komentář k otázkám č. 3. a 4:

Statistická analýza dat vycházející z odpovědí k otázkám č. 3. a č. 4. poukazuje na ekonomické podfinancování oboru, jelikož:

- 1.čtvrtina respondentů má mix úvazků k zajištění živobytí
- 2.čtvrtina respondentů vykonává více pracovních rolí, aby se užívala

Mimo to, statistická analýza těchto otázek prokázala statistickou souvislost mezi množstvím úvazků a mezi prací na volné noze. Většina respondentů na volné noze má více rolí a funkcí. Pokud jsou však respondentky zaměstnány, tak tento typ pracovního statutu výrazně eliminuje množství rolí a funkcí.

Z těchto dat vyplývá potřeba zajistit tanečním umělcům/pracovníkům v tanečním oboru na volné noze větší ekonomickou stabilitu.

Kontingenční tabulka

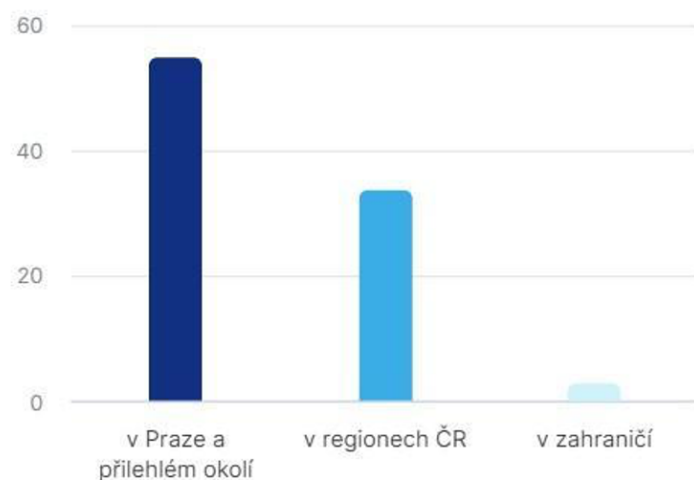
1. OTÁZKA: 3. Status
 2. OTÁZKA: 4. Role v oboru (hlavní zaměření)

	student	zaměstnanec	na volné noze	mix úvazků
produkční	1	3	1	0
světelný designér	0	0	0	0
pedagog	1	2	1	1
scénograf	0	0	0	0
souběh více rolí a funkcí	1	1	11	9
jiné - specifikujte	0	3	2	0
Celkem	13	18	32	23

Otázka č: 5, n=92, absolutní hodnoty

Otázka: Působíte převážně?

5. Působíte převážně

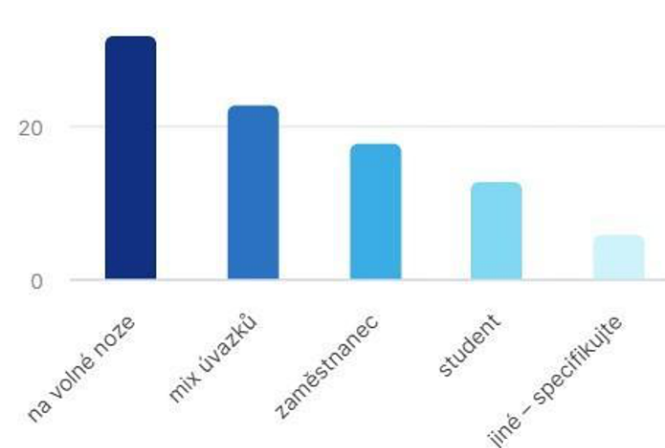
Komentář k otázce č. 5:

Většina respondentů působí na území České republiky, a to převážně v Praze a jejím přilehlém okolí (59,8 %).

Otázka č: 3, n=92, absolutní hodnoty

Otázka: Status?

3. Status

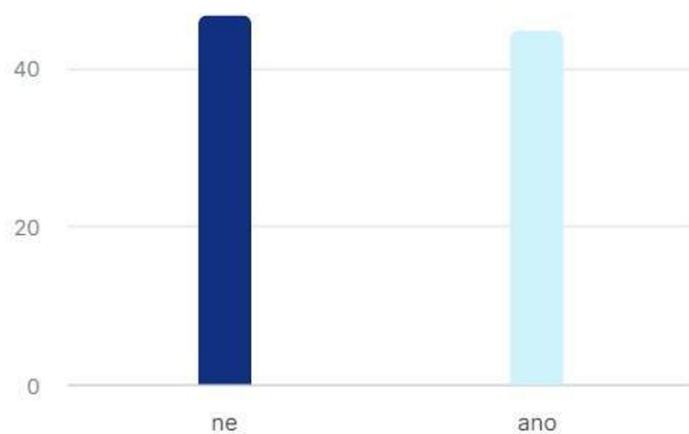

II. Vnímání taneční profese

Otázka č: 6, n=92, absolutní hodnoty

Otázka: *Jste součástí profesní sítě či asociace?*

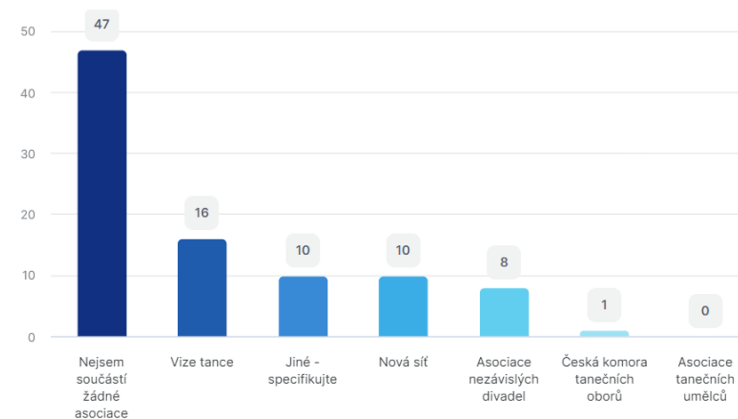
6. Jste součástí profesní sítě či asociace?

Otázka č: 7, n=92, absolutní hodnoty

Otázka: *Pokud ano, které profesní sítě či asociace jste součástí?*

7. Pokud ano, které profesní sítě či asociace jste součástí?

Komentář k otázkám č. 6. a 7:

Základní poznatky, jež vyplynuly z otázek č. 6. a č. 7. jsou následující:

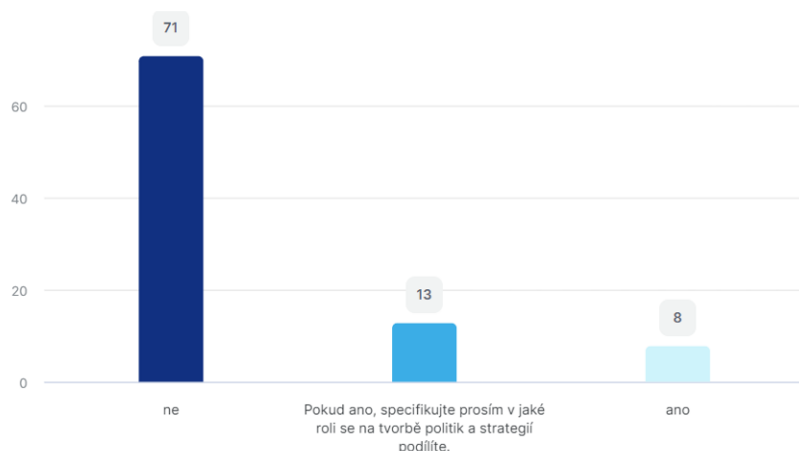
1. Více než polovina respondentů není členem žádné sítě ani asociace.
2. Nejčastěji se respondenti zapojují do organizace Vize tance (17.39 %) a následně do uskupení Nová síť (10.87 %). Mezi jiné respondenti uvedli například Trans Europe Halles, ITI, Federation of European MIM, jednalo se však o jednotky.

Pravděpodobně právě nižší angažovanost respondentů v tanečních organizacích se propisuje i do relativně pomalé proměny oboru.

Otázka č. 8, n=92, absolutní hodnoty

Otázka: Podílíte se osobně na tvorbě lokálních, regionálních nebo národních kulturních politik či strategických dokumentů?

8. Podílíte se osobně na tvorbě lokálních, regionálních nebo národních kulturních politik či strategických dokumentů?

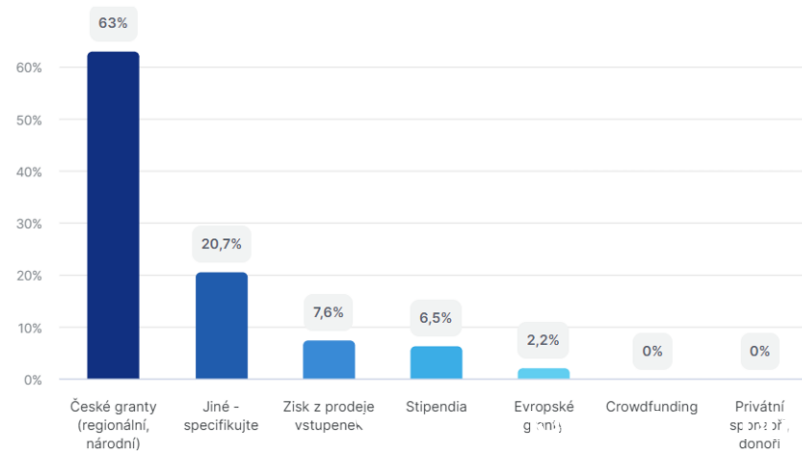
Komentář k otázce č. 8:

Graf č. 8. odhalil skutečnost, že 77 % respondentů se vůbec nepodílí na tvorbě žádných politik a strategií. Některé respondentky uvedly, že pokud se zapojují do tvorby, tak se jedná například o připomínkování dokumentů, externí konzultace, či pozice v grantových komisích.

Otázka č. 9, n=92, absolutní hodnoty

Otázka: Které finanční zdroje nejvíce využíváte pro svůj zdroj obživy a pro pokrytí nákladů na realizaci kulturních aktivit?

9. Které finanční zdroje nejvíce využíváte pro svůj zdroj obživy a pro pokrytí nákladů na realizaci kulturních aktivit?

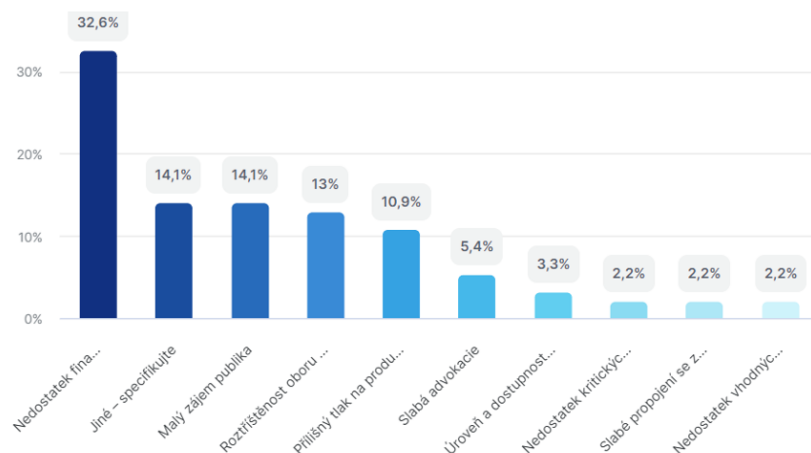
Komentář k otázce č. 9:

Výrazná většina respondentů v rámci financování je závislá na českých grantech (63 %), popřípadě na zisku z prodeje vstupenek (7,6 %) a stipendiích (6,5 %). Pouze 2,2 % respondentů si žádá o Evropské granty. Mezi další finanční specifické zdroje respondenti uvedli tabulkový plat jako zaměstnankyně, či příjem jako OSVČ, či podnikání v jiném oboru skrze, který dotují taneční profesi a samotnou kulturu. Mezi jiné bylo uvedeno: zisk z prodeje vstupenek (8 respondentů), podnikání v jiném oboru, finanční podpora od rodiny (1x), předplatné + inzerce (1x), práce v jiném odvětví (5 respondentů).

Otázka č: 10, n=92, absolutní hodnoty

Otázka: Co je podle Vás hlavní bariérou pro rozvoj tanečního a pohybového umění?

10. Co je podle Vás hlavní bariérou pro rozvoj tanečního a pohybového umění?

Komentář k otázce č. 10:

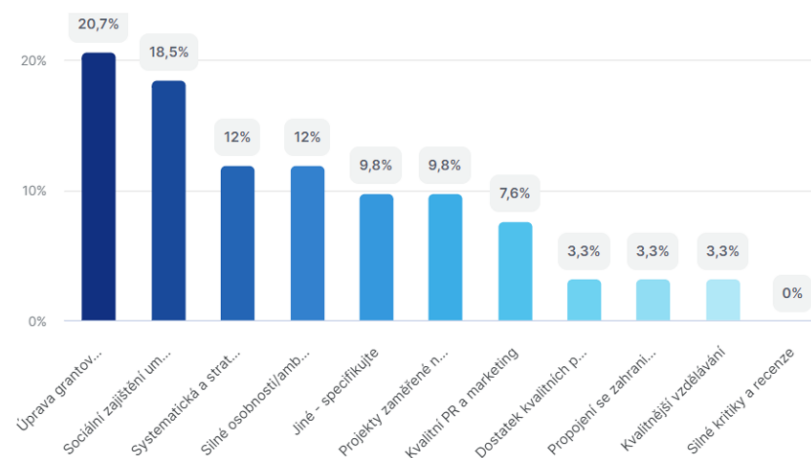
Ze získaných odpovědí na otázku č.10 vyplývá, že zásadním nedostatkem v rozvoji tance z pohledu 32 % respondentů je nedostatek financí. Mezi další hlavní aspekty, které zásadně negativně ovlivňují progresivní vývoj tance se řadí: malý zájem publika (14,1 %), roztržitost oboru a obtížná komunikace (13 %), či přílišný tlak na produkt (10,9 %). Na druhou stranu pouze 5,4 % respondentů si myslí, že problém se nachází v slabé advokacii.

Jako marginální problém pro rozvoj respondentky vidí v nedostatku kritických reflexí a recenzí (2,2 %), či ve slabém propojení se zahraničním (2,2 %), či nedostatku vhodných prostor (2,2 %). Jako nejčastěji uváděná doplňující odpověď, byla kombinace výše uvedených faktorů. Z této části statistické analýzy tudíž, vyplývá, že je zásadní rozvíjet možnosti financování tance.

Otázka č: 11, n=92, absolutní hodnoty

Otázka: Co je podle Vás hlavní příležitost pro rozvoj oboru?

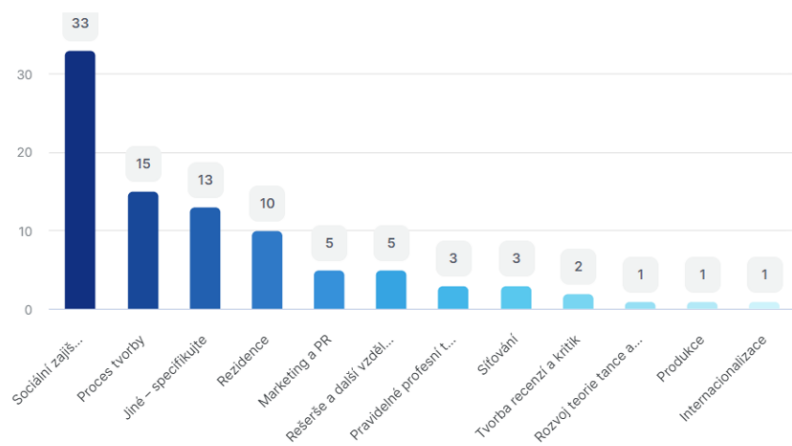
11. Co je podle Vás hlavní příležitost pro rozvoj oboru?

Otázka č: 12, n=92, absolutní hodnoty

Otázka: Která konkrétní aktivita či opatření by měly být více podporovány?

12. Která konkrétní aktivita či opatření by měly být více podporovány?

Komentář k otázkám č. 11 a č.12:

Z předchozích dat vyplývá, že zásadní bariérou v rozvoji tance je podfinancování oboru. Není proto překvapením, že právě z tohoto důvodu většina respondentů vidí jako nejúčinnější nástroj proměny úpravu grantového systému (21 %), stejně jako sociální zajištění umělců a umelkyň (18 %). Statistická analýza navíc také poukazuje na potencionální rozvoj oboru skrze systematickou a strategickou advokacii (12 %), silné osobnosti – ambasadory

(12 %), projekty zaměřené na audience development (9,8 %) a skrze kvalitní PR a marketing (9,8 %).

Z uvedených odpovědí taktéž vyplynulo, že téměř 36 % respondentů si myslí, že by status umělce měl být podporován. Respondentky se také poměrně shodovaly na nutnosti podpory samotného procesu tvorby (16,3 %). Na základě získaných dat, lze tak dojít k závěru, že je zapotřebí komplexní změny nesoucí v sobě nejrůznější parametry.

Otázka č: 13, n=92, otevřené odpovědi

Otázka: Koho považujete za ambasadora tance v České republice (ať už jednotlivec, instituce nebo kolektiv)?

Komentář k otázce č. 13:

Cílem otázky číslo 13. bylo zjistit, koho respondenti vnímají jako silnou osobnost tance – ambasadorku či ambasadora. Nejčastěji respondenti zmiňovali Yvonu Kreuzmannovou (15,2 %), následně divadlo Ponec (10,8 %) a nevládní neziskovou organizaci Tanec Praha (10,8 %). Poměrně častou odpovědí byla i odpověď „nevím“, tudíž bez možností určení ambasadorky či ambasadora (14,1 %). Mezi další relativně často uváděné odpovědi patřila Marie Kinsky, organizace Vize tance, divadlo Laterna Magika, či soubor současného tance 420 People.

„Není osoba, která by dokázala obsáhnout celý sektor (od baletu, tanečního divadla, pohybového a fyzického divadla až po nové formy: cirkus, street dance, step...atd.) Hlavní sílu vidím v asociacích a jejich představitelích: jiný ambasadorka při otázkách uměleckých, jiný manažerských, legislativních, reprezentativních, příspěvkovky/NNO, publicistika, i jiný při otázkách existence souborů, u festivalů, u div.prostorů, ZUŠ, konzervatoře.... mnoho zástupců silných v daném tématu a či oblasti.“

III. Vize tance

Otázka č: 14, n=92, otevřené odpovědi

Otázka: *Jaká je Vaše vize tanečního oboru do roku 2030?*

Komentář k otázce č. 14:

Otázka č.14 směřovala na vizi tance z perspektivy jejich hlavních aktérů. Některé z odpovědí jsou následně citovány:

„Otevřený obor, komunikující s diváky geograficky i demograficky pestrých segmentů, s uznáním a dostatečnou podporou veřejné správy reflektující potřeby oboru, s kvalitní základnou vzdělávání i kontinuálního rozvoje profesionálů včetně druhotného vzdělávání, s obnoveným regulačním rámcem (status umělce, pojištění aj.) a vhodnými podmínkami pro rozvoj jedinců i oboru ve 21.století v kontextu zahraniční spolupráce a kulturního dialogu“

(žena, 26-35 let, na volné noze, působící v regionech ČR)

„Odvážné projekty mapující hranice tanečního oboru, odvaha v tvorbě nových mezioborových projektů, vystoupení z blackboxů, napojení na zahraniční umělce, podpora působení tanečních expertů ze zahraničí i mimo akademické prostředí – workshopy zahraničních profesionálů pro české profesionály na poli tance v ČR.“

(žena 36-50 let, mix úvazků, působící v Praze a přilehlém okolí)

„Tanec se stane důležitou součástí vzdělávacího systému a bude stabilní, silnou a kvalitní složkou kulturního programu v komunitních i uměleckých scénách.“

(žena 36-50 let, mix úvazků, působící v Praze a přilehlém okolí)

„Prostor, v kterém jsou lepší možnosti pro financování tvorby a tvůrčího procesu bez tlaku mít premiéru; zdravější kritický prostor a širší srozumění a orientace v kontextu a historii současných tanečních forem a stylů. Prostor, v kterém existují pravidelně, denně, somatické tréninky pro profesionály. Lepší komunikace a podpora či konzultace v rámci celoživotního rozvoje kariéry. Lepší používání znalostí a zkušeností, které už komunita má , ale jsou ignorovány.“

(žena, 26-35 let, na volné noze, působící v Praze a přilehlém okolí)

„Větší mezioborovost, větší rozvoj publika a větší angažovanost vůči ekologickým a sociálním výzvám naší doby.“

(muž, 26-35 let, na volné noze působící v Praze a jejím přilehlém okolí)

„Větší důraz na druhou kariéru tanečníků, kvalitnější vzdělání i v netanečních oborech a větší začlenění lidového tance do povědomí tanečníků i veřejnosti.“

(žena, 18-25 let, zaměstnaná a působící v regionech ČR)

„silný tanec v regionech, revize tanečního oboru na Hamu, existující status umělce, lepší komunikace a menší roztříštěnost v oboru, mezioborové spolupráce, probouzející se aktivita ze stran privátních sponzorů, vznik nových prostor pro tvorbu i uvádění představení“

(žena 36-50 let, na volné noze, působící v Praze a přilehlém okolí)

„Snad, konečně, spolupráce napříč styly a organizacemi“

(muž, 26-35 let, podnikatel, působící v Praze a přilehlém okolí)

„Respekt k tělu, pohybu a uznání potřebnosti kultury“

(žena, 26-35 let, na volné noze, působící v Praze a přilehlém okolí)

„Bude navštěvováno širokou veřejností“

(žena, 26-35 let, zaměstnaná a působící v regionech ČR)

Závěr

Na výzkumu potřeb nezávislého tanečního oboru participovalo 92 respondentů a respondentek. Většina byly ženy ve věku 36-50 let na volné noze se souběhem více rolí (produkční, umělec, manager atd.). Většina působí v Praze a blízkém okolí. Polovina dotazovaných je členem profesní nebo oborové asociace, z toho 16 osob je členem Víze tance. 77 % respondentů se nepodílí na tvorbě kulturních politik ani strategických dokumentů. 63 % využívá jako zdroj financování české granty. Z odpovědí respondentů vychází podfinancování tanečního sektoru jako primární bariéra jeho rozvoje. Příležitostí pro rozvoj by mohla být úprava grantového systému a primárně by mělo být podporováno sociální zajištění umělců (dle 33 respondentů). Za ambasadorku tanečního umění 15,2 % respondentů označilo Yvonu Kreuzmannovou.

